

Społeczne Warsztaty Parlamentarne

Młodzi w Demokracji

1 marca 2010
30 czerwca 2012

- Faza 1.** (01.03. – 30.06.2010) Szkolenia i warsztaty dla szkół warszawskich i okolic - 500 uczestników.
Faza 2. (01.09.2010 – 30.06.2011) Warsztaty dla szkół z województwa mazowieckiego - 1000 uczestników.
Faza 3. (01.09.2011 – 30.06.2012) Warsztaty dla szkół ze wszystkich województw – 16000 uczestników.

Projekt "Społecznych warsztatów parlamentarnych Młodzi w Demokracji", jest finansowany ze środków unijnych przez Fundację Rozwoju Systemu Edukacji (Akcja 1.2 Inicjatywy Młodzieżowe nr. Projektu PL-12-281 -2009-R5).

„Ten projekt jest realizowany przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej. Ta publikacja [ten materiał] odzwierciedla jedynie stanowisko jej [jego] autora, a Komisja nie ponosi odpowiedzialności za sposób wykorzystania zawartych w niej [w nim] informacji.”

Koordynatorzy akcji 'Młodzi w Demokracji'

Karolina Kałużyńska
Tomasz Karczewski
Piotr Koperski
Stanisław Korzeniewski
Wojciech Kucharski
Paweł Kurkowski
Mateusz Windys
Franciszek Wołk-Lewanowicz

Opiekun merytoryczny akcji 'Młodzi w Demokracji'

Jarosław Marek Spychała

Instytucja wspierająca akcję 'Młodzi w Demokracji'

Katarzyna Hagmajer
Dyrektor Centrum Łowicka
Centrum Łowicka – Mokotowski Dom Kultury
ul. Łowicka 21
02-502 Warszawa
tel (22) 845-56-75
fax (22) 845-09-43
www.lowicka.pl

Historia akcji 'Młodzi w Demokracji'

Idea zorganizowania akcji zrodziła się podczas audycji filozoficznej LEGO-LOGOS w Radiu TOK FM 5 września 2009 z udziałem uczniów i słuchaczy, w której dyskutując na temat polskiej szkoły doszliśmy do przekonania, że jednym z powodów niskiej frekwencji podczas wyborów jak i w ogóle słabnącego zainteresowania młodych ludzi udziałem w życiu społecznym kraju jest brak zrozumienia idei demokracji parlamentarnej i przekonaniu obywateli o braku realnego wpływu na kształt państwa. Sytuację tą pogłębia oddalenia wielu ośrodków od stolicy i fakt, że wielu uczniów nigdy nie było w ogóle Warszawie. Wydaje się Nam zatem uzasadnionym stworzenie takiej możliwości i jesteśmy przekonani o jej pozytywnym wydźwięku, który może również zaowocować zbliżeniem się obywateli do struktur państwa.

Grupy uczniów szkół warszawskich, filozof oraz Redakcja Radia TOK FM zwróciły się pismem z dnia 5 września 2009 roku do Marszałka Sejmu z prośbą o rozważenie możliwości zorganizowanie na koszt Sejmu w ramach wychowania obywatelskiego akcji obywatelskich wycieczek dla wszystkich uczniów Liceów Ogólnokształcących i Techników z całej Polski, których celem byłoby zapoznanie się z pracą Sejmu RP. W ramach tych zajęć uczniowie mogliby zapoznać się z pracami plenarnymi Sejmu, Komisji Sejmowych, z procesem stanowienia prawa oraz spotkać się z Parlamentarzystami.

Radio TOK FM w dniu 24 września 2009 roku zorganizowało akcję zbierania podpisów pod apelem. Zebrano ponad pół tysiąca podpisów.

1. Adresat akcji 'Młodzi w Demokracji'

Akcja 'Młodzi w Demokracji' adresowana jest w pierwszej fazie do wszystkich uczniów szkół średnich, a w kolejnych fazach realizacji akcja będzie obejmować swoim zasięgiem kolejne grupy społeczne (np. studenci), zainteresowane pogłębieniem swojej wiedzy w zakresie mechanizmów funkcjonowania demokracji w Polsce. Faza pierwsza adresowana jest zatem w szczególności do:

- Do wszystkich uczniów liceów ogólnokształcących
- Do wszystkich uczniów liceów profilowanych i zawodowych
- Do wszystkich uczniów techników
- Do wszystkich uczniów szkół zawodowych

2. Zakres akcji 'Młodzi w Demokracji'

W akcji Społecznych warsztatów parlamentarnych pt. 'Młodzi w Demokracji' mogą brać udział uczniowie szkół średnich z całej Polski. Uczniowie, których udział w warsztatach wiąże się z koniecznością dojazdu otrzymają częściową refundację kosztów podróży.

3. Fazy realizacji akcji 'Młodzi w Demokracji'

Faza 0. (od 15-10-2009 do 10-12-2009) Warsztaty pilotażowe dla uczniów zainteresowanych projektem. Celem Fazy 0 jest przygotowanie wstępnych scenariuszy i modeli warsztatowych oraz rekrutacja osób zainteresowanych działaniem w ramach akcji.

Faza 1. (1 marca – 30 czerwca 2010) Szkolenia i warsztaty dla uczniów szkół warszawskich i okolic (około 500 uczniów). Celem Fazy 1 jest sprawdzenie, przeanalizowanie i dopracowanie metod organizacyjnych i warsztatowych.

Faza 2. (1 września 2010 – 30 czerwca 2011) Warsztaty dla uczniów szkół spoza Warszawy, ale tylko z województwa mazowieckiego (1000 uczniów). Celem Fazy 2 jest sprawdzenie, przeanalizowanie i dopracowanie metod organizacyjnych, związanych z koordynacją działań na odległość i dojazdami młodzieży do Warszawy.

Faza 3. (1 września 2011 – 30 czerwca 2012) Warsztaty dla reprezentatywnej grupy uczniów ze wszystkich województw (1000 uczniów z każdego województwa). Celem Fazy 3 jest sprawdzenie, przeanalizowanie i dopracowanie metod organizacyjnych, związanych z koordynacją działań na odległość i dojazdami młodzieży do Warszawy.

▶ 4. Terminarz szkoleń akcji 'Młodzi w Demokracji'

▶ Adresat szkoleń akcji 'Młodzi w Demokracji'

Szkolenia adresowane są tylko i wyłącznie do koordynatorów akcji Społecznych warsztatów parlamentarnych pt. 'Młodzi w Demokracji', czyli młodzieży szkół średniej, która podjęła się zadania organizacji warsztatów dla swoich rówieśników z Warszawy i innych rejonów Polski. Celem szkoleń jest zapoznanie koordynatorów z zagadnieniami z zakresu poruszanej w warsztatach problematyki i wyposażenie koordynatorów w kompetencje ułatwiające organizację i przeprowadzenie akcji Społecznych warsztatów parlamentarnych pt. 'Młodzi w Demokracji'. Zaplanowane zostało 6 następujących szkoleń:

▶ Szklenie nr 1

Termin i miejsce: 28 lutego 2010, Centrum Łowicka, s. 37, godz. 10.00 – 16.00

Temat: **Wstęp do prawoznawstwa**

Prowadzący: mecenas Grzegorz Kucharski

▶ Szklenie nr 2

Termin i miejsce: 1 marca 2010, Centrum Łowicka, s. 8, godz. 16.00 – 21.00

Temat: **Rola konstytucji w demokracji**

Prowadzący: dr Ryszard Piotrowski (UW)

▶ Szklenie nr 3

Termin i miejsce: 5 marca 2010, Centrum Łowicka, s. 24, godz. 14.00 – 20.00

Temat: **Komunikacja interpersonalna**

Prowadzący: dr Marzena Mazur

▶ Szklenie nr 4

Termin i miejsce: 7 marca 2010, Centrum Łowicka, s. 37, godz. 10.00 – 16.00

Temat: **Rola public relations w demokracji**

Prowadzący: dr Marek Kochan [w ustaleniu]

▶ Szklenie nr 5

Termin i miejsce: 14 marca 2010, Centrum Łowicka, s. 37, godz. 10.00 – 16.00

Temat: **Rola mediów w demokracji**

Prowadzący: Janina Paradowska [w ustaleniu]

▶ Szklenie nr 6

Termin i miejsce: 15 marca 2010, Centrum Łowicka, s. 25, godz. 16.00 – 20.00

Temat: **Wstęp do politologii**

Prowadzący: dr Wojciech Jabłoński [w ustaleniu]

4. Schemat warsztatu akcji 'Młodzi w Demokracji'

4.1. Schemat zgłoszenie na warsztaty

1.0 zgłoszenie grupy

Do udziału w warsztatach można zgłaszać się indywidualnie i grupowo. Osoby/grupy zainteresowane udziałem w warsztacie nadsyłają zgłoszenie na adres: zgloszenie@mlodziwdemokracji.pl. W odpowiedzi otrzymują stosowny formularz, który należy wypełnić i podpisać zgodnie z załączoną instrukcją.

1.1 potwierdzenie zgłoszenia

Organizatorzy w odpowiedzi na zgłoszenie na warsztaty, potwierdzone przez uczestnika stosownie wypełnionym formularzem, przesyłają informację o przyjęciu bądź nieprzyjęciu na warsztaty.

1.2 przygotowanie do udziału

Uczestnicy przyjęci na warsztaty otrzymują z wyprzedzeniem materiały szkoleniowe, z którymi powinni zapoznać się przed przybyciem na warsztaty.

4. 2. Schemat organizacji warsztatu – czas trwania 6 h – godz. od 10.00 do 16.00

2.0 moduł organizacyjny – 9.45 - 10.00

Przybycie uczestników, rejestracja w biurze przepustek i przejście do sali spotkania

2.1 moduł wykładowo-warsztatowy 10.00 – 11.30 z przerwą

Temat: prezentacja zagadnienia z punktu widzenia nauki
Prowadzący: przedstawiciel nauki

2.2 moduł wykładowo-warsztatowy 11.30 – 13.00 z przerwą

Temat: prezentacja zagadnienia z punktu widzenia mediów
Prowadzący: przedstawiciel mediów

2.3 moduł wykładowo-warsztatowy 13.00 – 14.30 z przerwą

Temat: prezentacja zagadnienia z punktu widzenia parlamentu
Prowadzący: przedstawiciel parlamentu

2.4 moduł wykładowo-warsztatowy 14.30 – 16.00 z przerwą

Temat: prezentacja zagadnienia z punktu widzenia parlamentu
Prowadzący: przedstawiciel parlamentu

2.4 ankieta ewaluacyjna – 16.00 – 16.15

5. Terminarz warsztatów 'Młodzi w Demokracji'

Adresat warsztatów akcji 'Młodzi w Demokracji'

Warsztaty akcji 'Młodzi w Demokracji' adresowane są do uczniów szkół średnich, tj. szkół zawodowych, liceów ogólnokształcących i profilowanych oraz szkół technicznych. Zaplanowane zostało 8 następujących warsztatów:

Warsztat nr 1 – 14 kwietnia 2010, godz. 10.00 – 16.00

Temat: Rola prawa w kształtowaniu demokracji w Polsce
Liczba miejsc: 50-60

Warsztat nr 2 – 20 kwietnia 2010, godz. 10.00 – 16.00

Temat: Rola Konstytucji RP w kształtowaniu demokracji w Polsce
Liczba miejsc: 50-60

Warsztat nr 3 – 28 kwietnia 2010, godz. 10.00 – 16.00

Temat: Rola finansów publicznych w kształtowaniu demokracji w Polsce
Liczba miejsc: 50-60

Warsztat nr 4 – 12 maja 2010, godz. 10.00 – 16.00

Temat: Rola mediów w kształtowaniu demokracji w Polsce
Liczba miejsc: 50-60

Warsztat nr 5 – 18 maja 2010, godz. 10.00 – 16.00

Temat: Rola prawa w kształtowaniu demokracji w Polsce
Liczba miejsc: 50-60

Warsztat nr 6 – 26 maja 2010, godz. 10.00 – 16.00

Temat: Rola Konstytucji RP w kształtowaniu demokracji w Polsce
Liczba miejsc: 50-60

Warsztat nr 7 – 2 czerwca 2010, godz. 10.00 – 16.00

Temat: Rola finansów publicznych w kształtowaniu demokracji w Polsce
Liczba miejsc: 50-60

Warsztat nr 8 – 16 czerwca 2010, godz. 10.00 – 16.00

Temat: Rola mediów w kształtowaniu demokracji w Polsce
Liczba miejsc: 50-60

6. Projekt 'Młodzi w Demokracji' a prawo oświatowe

Projekt społecznych warsztatów parlamentarnych pt. 'Młodzi w Demokracji' jest zgodny z PODSTAWĄ PROGRAMOWĄ KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO DLA GIMNAZJÓW I SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH, KTÓRYCH UKOŃCZENIE UMOŻLIWIA UZYSKANIE ŚWIADECTWA DOJRZAŁOŚCI PO ZDANIU EGZAMINU MATURALNEGO, w zakresie nauczania przedmiotu wiedza o społeczeństwie, określonymi w Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (rozporządzenie zostało opublikowane w Dzienniku Ustaw z dnia 15 stycznia 2009 r. Nr 4, poz. 17).

7. Projekt 'Młodzi w Demokracji' – literatura przedmiotu

Poniżej wybór publikacji, które mogą stanowić pomoc i uzupełnienie w pracy na warsztatach. Dodatkowo każdy z prelegentów proponuje własny zestaw lektur, związany z treścią wykładu.

- Andrzej Antoszewski, Ryszard Herbut, Systemy polityczne współczesnej Europy, Wydawnictwo Naukowe PWN (Seria Politologiczna), Warszawa 2006, ISBN: 83-01-14622-2
- Andrew Heywood, Politologia, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2009, ISBN: 978-83-01-14778-5
- Andrew Heywood, Ideologie polityczne, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2007, ISBN: 978-83-01-15249-9
- Barbara Krauz-Mozer, Teorie polityki. Założenia metodologiczne, Wydawnictwo Naukowe PWN (Seria Politologiczna), Warszawa 2007, ISBN: 978-83-01-14540-8
- Katarzyna Sobolewska-Myślik, Partie i systemy partyjne na świecie, Wydawnictwo Naukowe PWN (Seria Politologiczna), Warszawa 2006, ISBN: 83-01-14209-X
- Tomasz Żyro, Wstęp do politologii, Wydawnictwo Naukowe PWN (Seria Politologiczna), Warszawa 2007, ISBN: 978-83-01-14202-5

▶ 8. Opis zrealizowanych warsztatów pilotażowych

▶ 8.1 warsztat pilotażowy z dnia 15 października 2009

Termin: czwartek, 15 października 2009, sala 105 Sejm RP
Ilość uczestników: 50 osób

Harmonogram zajęć:

▶ 8.20 - Zbiórka przy biurze przepustek do Sejmu RP, ul. Wiejska 4/6/8.

▶ 9.00 – 9.15 - Przejście do budynku Sejmu (sala 102) i powitanie i przedstawienie planu zajęć.

▶ 9.15 – 9.45 - „Istota demokracji” - wykład wprowadzający.

Prowadzi: **Jarosław Marek Spychała** (Filozof)

Wykład nawiązuje do Mowy Peryklesa (Tukidydes, Wojna Peloponeska) oraz Mitu o pierścieniu Gygesa (Platon, Państwo) i jest poświęcony genezie oraz mechanizmom demokracji ateńskiej i współczesnej demokracji parlamentarnej.

▶ 9.45 – 10.00 - Podział na grupy, przydział koordynatorów i zadań.

Koordynatorzy: Tomasz Karczewski; Stanisław Korzeniewski; Wojciech Kucharski; Mateusz Windys; Franciszek Wołk-Lewanowicz

▶ 10.00 – 14.00 - „Kongres wiedeński” – warsztat.

Uczniowie biorą udział w warsztacie pt. „Kongres wiedeński”, symulującym pracę parlamentu. Uczestnicy dzielą się na grupy reprezentujące modelowe postawy polityczne (na zasadzie typów idealnych Maxa Webera). Każda opcja ma swoje cele i środki do ich realizacji, ale dla pomyślnego zrealizowania swojego programu partie muszą wchodzić w koalicje.

Celem warsztatu jest identyfikacja i zapoznanie się z różnymi typami postaw politycznymi (socjaldemokracja, partia liberalna, partia pracy, chadecja, partia konserwatywna) oraz zapoznanie się z mechanizmami życia politycznego.

▶ 14.00 – 15.00 - „Face to Face” – spotkania z parlamentarzystami.

Uczniowie biorą udział w specjalnym spotkaniu pt. 'Face to Face' z jednym parlamentarzystą.

Gość: **Prof. dr hab. Tadeusz Iwiński** (W-przewodniczący Sejmowej Komisji ds Unii Europejskiej, Członek Sejmowej Komisji Spraw Zagranicznych, W-przewodniczący delegacji Sejmu i Senatu do zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy, Członek Zarządu Krajowego SLD).

Temat spotkania: Kondycja demokracji w Polsce.

▶ 14.45 – 15.30 - Kulisy władzy – zwiedzanie parlamentu.

Uczestnicy zajęć udają się na krótką wycieczkę 'Kulisy władzy', aby z bliska zobaczyć miejsca, w których na co dzień funkcjonuje Parlament RP.

▶ 15.30 – 15.45 - Konkurs wiedzy o parlamencie i ankieta ewaluacyjna.

Na zakończenie warsztatów uczniowie biorą udział w teście wiedzy parlamentarnej, którego wyniki są publikowane pod koniec każdego roku szkolnego.

2. warsztat pilotażowy z dnia 26 listopada 2009

Termin: czwartek, 26 listopada 2009, sala 106 Sejm RP

Ilość uczestników: max. 50 osób

Harmonogram zajęć:

 10.30 - Zbiórka przy biurze przepustek do Sejmu RP, ul. Wiejska 4/6/8.

 11.00 – 11.15 - Powitanie i przedstawienie planu zajęć.

 11.15 – 13.45 - **moduł warsztatowy [2,5 h]**

Warsztat ustawowy, symulujący pracę nad tworzeniem projektu ustawy.

Prowadzący: **Marek Borowski**

Przerwa 30 minut

 14.15 – 15.15 - **moduł dyskusyjny [1 h]**

W ramach spotkań z parlamentarzystami odbędzie się kolejne spotkanie połączone z wykładem i dyskusją.

Temat spotkania: **Kondycja demokracji w Polsce**

Gość: **Marek Borowski**

Koło Poselskie Socjaldemokracji Polskiej, Członek Sejmowej Komisji Spraw Zagranicznych, Przewodniczący Sejmowej Komisji Łączności z Polakami za Granicą,

 15.30 – 16.00- **moduł wykładowy [30 min]**

Wykład pt. 'Kompetencje i niekompetencje demokracji – krytyka antycznych filozofów'

Prowadzący: **Jarosław Marek Spychała** (Akademia Filozoficzna w Warszawie)

 16.00 – 16.15

Ankieta ewaluacyjna i oficjalne zakończenie warsztatu.

3. warsztat pilotażowy z dnia 10 grudnia 2009

Termin: czwartek, 10 grudnia 2009, sala 118 Sejm RP

Ilość uczestników: 50 osób

Harmonogram zajęć:

 10.45

Zbiórka przy biurze przepustek do Sejmu RP, ul. Wiejska 4/6/8.

 11.00 – 11.30

Powitanie i przedstawienie planu zajęć.

 11.30 – 12.15 - moduł wykładowy [45 min]

Temat spotkania: **Ateńskie wzory procesu budowania i kształtowania demokracji.**

Prowadzący: **Jarosław Marek Spychała** (Akademia Filozoficzna w Warszawie)

 12.30 – 13.30 - moduł dyskusyjny [1 h]

Temat spotkania: **Rola Konstytucji w procesie kształtowania demokracji.**

Wykładowca: **prof. dr hab. Longin Pastusiak**

(Członek Zgromadzenia Narodowego, były Marszałek Senatu, vice Przewodniczący SLD)

 13.30 – 14.30 - moduł dyskusyjny [1 h]

Temat spotkania: **Rola mediów w procesie kształtowania demokracji.**

Wykładowca: **Roman Kurkiewicz**

(redaktor Radia TOK FM, Felietonista tygodnika "Przekrój", wykładowca Collegium Civitas, autor telewizyjnych i radiowych programów o książkach, wcześniej m.in. red. nac. 'Przekroju', vice nac. 'Życia Warszawy', wieloletni redaktor 'Gazety Wyborczej', TVP, TV 4)

 14.30 – 15.30- moduł dyskusyjny [1 h]

Temat spotkania: **Rola ekonomii w procesie kształtowania demokracji.**

Wykładowca: **dr Dariusz Kaczanowski**

(Klub Parlamentarny Prawo i Sprawiedliwość, Członek Sejmowej Komisji Finansów Publicznych, Członek Podkomisji nadzwyczajnej do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o rachunkowości, Członek Podkomisji stałej do spraw monitorowania systemu podatkowego)

 15.30 – 15.45

Ankieta ewaluacyjna i oficjalne zakończenie warsztatu.

9. Opis przykładu zrealizowanego szkolenia

Szkolenie 2

Szkolenie dla koordynatorów projektu "Społecznych warsztatów parlamentarnych Młodzi w Demokracji", finansowanego przez Fundację Rozwoju Systemu Edukacji (Akcja 1.2 Inicjatywy Młodzieżowe nr. Projektu PL-12-281 -2009-R5).

Termin: 1 marca 2010, godz. 16.00 – 20.00

Miejsce: Centrum Łowicka, ul. Łowicka 21, Warszawa, sala nr 8

Prowadzący: dr Ryszard Piotrowski (Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego)

Temat: Rola konstytucji w państwie demokratycznym

Zagadnienia:

1. Demokracja jako ograniczenie władzy ze względu na wartości i prawa człowieka.
 1. W poszukiwaniu paradygmatu demokracji.
 2. Europejskie korzenie rozumienia demokracji i ich aktualność.
 3. Demokracja i prawo – zagadnienie identyfikacji granic władzy.
 4. Dawne i nowe, globalne i lokalne zagrożenia demokracji.
2. Konstytucja – pojęcie i geneza.
 1. Czym jest konstytucja ? Konstytucja jako kultura ograniczenia władzy ze względu na godność człowieka. Problem źródeł praw człowieka.
 2. Zagadnienie definicji konstytucji. Konstytucjonalizm i konstytucjonizm. Trzy postacie konstytucji: doktryna, prawo, praktyka. Granice zmian konstytucyjnych.
 3. Rodzaje konstytucji.
3. Proces tworzenia obowiązującej Konstytucji RP – procedura i kompromisy.
4. Systematyka Konstytucji RP. Preambuła i zasady ustroju. Źródła prawa.
5. Status jednostki w świetle Konstytucji RP. Zagadnienia podstawowe.
6. System rządów w Konstytucji RP. Zagadnienia podstawowe.
7. Zasady stosowania Konstytucji RP. Rola Trybunału Konstytucyjnego i sądów.
8. Konstytucja RP a prawo europejskie – problem wzajemnych relacji.
9. Próba charakterystyki polskiej demokracji konstytucyjnej.
10. Spory o Konstytucję RP i problem celowości oraz zakresu ewentualnych zmian.
11. Rola konstytucji w państwie demokratycznym – podsumowanie.

Literatura:

- 1) Leszek Garlicki: Polskie prawo konstytucyjne, Warszawa 2009;
- 2) Piotr Winczorek: Komentarz do Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku, Warszawa 2008;
- 3) Hubert Izdebski: Fundamenty państw współczesnych, Warszawa 2007;
- 4) Hubert Izdebski: Elementy teorii i filozofii prawa, Warszawa 2008;
- 5) Giovanni Sartori: Teoria demokracji, Warszawa 1994;
- 6) Maria Szyszkowska: Zarys europejskiej filozofii prawa, Białystok 2004;
- 7) Bogusław Banaszak: Porównawcze prawo konstytucyjne współczesnych państw demokratycznych, Kraków 2004;
- 8) Jan Barcz: Przewodnik po Traktacie z Lizbony, Warszawa 2008.

Notka biograficzna o wykładowcy

dr Ryszard Piotrowski - wieloletni pracownik - adiunkt, a obecnie starszy wykładowca - Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego, w latach 1978-1987 współpracownik redakcji "Państwa i Prawa", w latach 1995-1996 pracownik Biura Studiów i Ekspertyz Kancelarii Sejmu, obecnie współpracownik Trybunału Konstytucyjnego, uczestnik krajowych i międzynarodowych konferencji naukowych, prowadził badania i wygłaszał wykłady na uniwersytetach amerykańskich, stypendysta American Council of Learned Societies, Consiglio Nazionale delle Ricerche i Senatu włoskiego. Autor książek i artykułów poświęconych problematyce prawa konstytucyjnego i zagadnieniom tworzenia prawa oraz prawu konstytucyjnemu porównawczemu (m.in. "Spór o model tworzenia prawa", Warszawa 1988; "Polski ustroj państwowy", Warszawa 2000; "Sejm of the Republic of Poland. Structure, procedures, functions", Warszawa 1999; "Zjawiska dysfunkcyjne w procesie prawotwórczym" w: "Kultura prawna i dysfunkcyjność prawa", t. 1, Warszawa 1988; "Prawo do oporu w konstytucjach państw współczesnych" w: "Prawo i społeczeństwo obywatelskie", Warszawa 1990; "Kompetencje prawotwórcze parlamentu i rządu w demokratycznym państwie prawnym", w: "Tworzenie prawa w demokratycznym państwie prawnym", Warszawa 1992; "Zagadnienia struktury współczesnych parlamentów" w: "Założenia ustrojowe, struktura i funkcjonowanie parlamentu", Warszawa 1997; "Parlamentarna kontrola konstytucyjności aktów prawnych" oraz "Koncepcja prawa w projekcie Konstytucji RP" w: "Prawo i kontrola jego zgodności z Konstytucją", Warszawa 1997; "Wpływ orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego na tworzenie prawa", w: "Prawo i ład społeczny", Warszawa 2000; "Najwyższa Izba Kontroli" w: "Księga Dziesięciolecia Polski Niepodległej", Warszawa 2001; "W sprawie możliwości wezwania Prezydenta RP przez sejmową komisję śledczą", Studia Iuridica nr 43; "Projekt Statutu członków Parlamentu Europejskiego" w: "Parlament Europejski. Wybrane zagadnienia", Warszawa 2004; "Koncepcje nowego ustroju państwa w projektach zmian konstytucyjnych", Ius et Lex nr 1/2005; "Inventing a new Republic: proposals for constitutional reform in Poland compared", w: Venice Commission: Evaluation of fifteen years of constitutional practice in Central and Eastern Europe, Strasbourg 2005; "Stosowanie prawa łaski w świetle Konstytucji RP", Studia Iuridica nr 45). Przedmiotem jego zainteresowań są także wybrane problemy ustroju Włoch ("Paradoksy dwuizbowości - doświadczenia włoskie", Studia Iuridica nr 28 ; "Struktura i funkcjonowanie rządu włoskiego", Biuletyn Rady Legislacyjnej nr 2/1994; "Sprawiedliwość i polityka - uwagi o ustrojowej pozycji prokuratury we Włoszech" w: "Konstytucja. Wybory. Parlament", Warszawa 2000) i Stanów Zjednoczonych ("Konstytucyjna pozycja Senatu Stanów Zjednoczonych", Studia Iuridica nr 37).

Zatwierdził koordynator projektu: Stanisław Korzeniewski

Zatwierdził opiekun projektu: Jarosław Marek Spychała